

עירובין קב: (המשנה בסוף העמוד) עד קד. (המשנה)

ביאורי מושגים

בגדי כהונה - כהן הדיוט מחויב ללבוש 4 בגדים - מכנסיים, מגבעת, אבנט (חגורה) וכתונת. המכנסיים והכתונת הם הבגדים הבסיסיים בעוד שהמגבעת והאבנט הם תוספת כבוד וקדושה. בזמן העבודה חובה ללבוש את 4 הבגדים. כהן שלבש בגד נוסף או שהיה חסר לו בגד כהונה - עבודתו פסולה, כיוון שהכהן הכשר לעבודה הוא כהן במדים. בזמן הוצאת הדשן אין צורך בכהן במדים ומספיק כהן בבגדים בסיסיים לכן מוציאים את הדשן בשני בגדים בלבד - מכנסיים וכתונת.

ברייתות

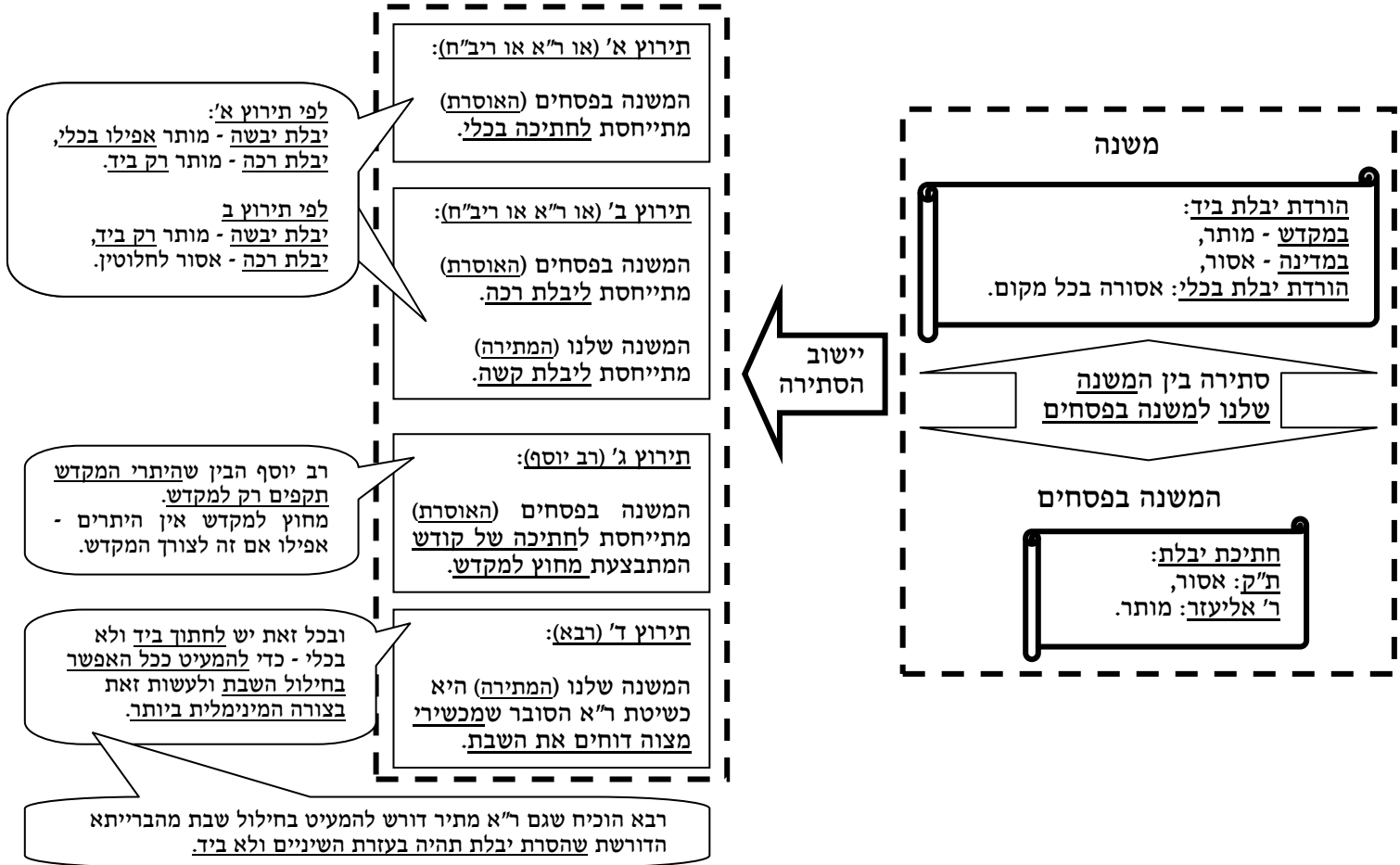
משנה

טעמה של דעה א' (המתירה רק קשר עניבה):
אפשרות א': אסור להכין מכשירי מצוה בשבת - לכן מותר לקשור רק בקשר עניבה (קשר זה מותר מהתורה).
אפשרות ב': עקרונית מכשירי מצוה מותרים בשבת - אבל כאן אסור כיוון שאין צורך מציאותי בקשר רגיל, או שיש צורך מציאותי אבל גוזרים כדי שלא יבואו להתיר היכן שאין צורך מציאותי.

טעמו של ת"ק שבמשנה וטעמם של דעות ב' וג' בברייתות:
 ניתן לעשות מכשירי מצוה בשבת (כשיטתו של ר"א) ובתנאי שלא יכלו להכינם מע"ש (בניגוד לשיטת ר"א).

האפשרות השניה מסתדרת רק עם ברייתא א' ולא עם דעת ר"ש.

משנה

חבישת גמי על מכה:
במקדש: מותר,
במדינה: אסור.

ואם רוצה להוציא דם -
אסור אפילו במקדש.

ר' יהודה בר' חייא:

חגורה קטנה מוגדרת ייתור בגדים ואסור לשים אותה על המכה.

ר"י (לפי גירסא ב') ור"ח:

בד הגדול מ3X3 אצבעות מוגדר כיתור בגדים ואין לשימו על מכה.

ר"י (לפי גירסא א'):

כל בגד שאינו במקום של בגד כהונה - אינו ייתור בגדים ומותר לשימו.

הדעה הראשונה והשניה לא בהכרח חלוקות.

ייתכן שהדעה השניה מודה שחגורה קטנה הינה ייתור בגדים מפאת חשיבותה.

במקום של בגד או במקום שעובדים בו כולם מודים שאפילו חוט
אחד חוצץ ופוסל!!!

עירובין קד. (המשנה) עד קה. (סוף המסכת)

ביאורי מושגים
כלי חרס - שונים משאר הכלים בשני מאפיינים מרכזיים (שמהם נובעים הבדלים נוספים כמו איסור הכנסה למקדש):
 א. תהליך ההיטמאות - מקבלים טומאה לא במגע אלא רק כשהטומאה נמצאת בתוכם (או אם זב הסיט את הכלי).
 ב. תהליך ההיטהרות - אין להם טהרה במקוה - שבירתן זו היא טהרתן!!!

משנה

1. מותר לבזוק מלח בשבת על גבי הכבש של המזבח.
2. מותר למלא בשבת מים בעזרת הגלגל מהבורות שבעזרה.
3. מותר למלא ביר"ט מים מבאר הקיר (שהיתה מחוץ לבית המקדש).

ביאורי מושגים

- כיוון שאיננו מבטלים את המלח לכבש (כדי שלא יהיה תוספת לבניין) מותר לבזוק מלח רק לפני עליה שאינה עבודה (העלאת עצים) בעבודה שהיא מלאכה אסור שתהיה חציצה בין הרגליים לכבש.
- מותר לפזר תבן בחצר (כיוון שאינו מבטל את התבן לא נחשב כבונה) ובתנאי שיעשה זאת בשינוי.
- מחוץ למקדש אסור למלא מים מבאר, מחשש שישתמש במים לפעולות אסורות (השקאת שדהו, שריית כותנה וכי"ב).
- ישנה באר מסוימת שעליה היתה מסורת מימים עברו, ורק היא היתה מותרת.

קושיה:
 הרי מצאנו מקומות שבהם חז"ל אסרו להשמיע קול?
תשובה:
 במקומות אלו או שהקול הוא קול נגינה או שהאיסור הוא מדין צדדי ולא בגלל השמעת הקול (למשל אסור לשחק עם אגוזים מחשש שישווה גומות ואסור למלא מים מבור מחשש שישתמש במים לשימוש אסור)

מותר להשמיע קול סתמי בשבת, אסור להשמיע קול נגינה בשבת (מחשש שיתקן כלי שיר)

משנה

כיצד להוציא שרץ שנמצא בבית המקדש:
 ריב"ב: ללא שום עיכוב אפילו אם יטמא את אבנטו.
 ר' יהודה: בכלי שאינו מקבל טומאה אפילו אם יתעכב.
 מהיכן מותר להוציא שרץ בשבת
 רשב"נ: מההיכל ומהשטח שבין ההיכל למזבח.
 ר' עקיבא: מכל העזרה.

טעם המח': האם יותר חמור להשהות טומאה (ויש להוציאה בהקדם האפשרי) או שיותר חמור להרבות טומאה (ואין לגרום טומאה נוספת).

טעם המח':
 בזמן חזקיהו הכהנים הוציאו את הפסלים עד למזבח ומשם נתנו ללויים - מדוע בשאר העזרה נתנו ללויים ולא לכהנים?
רשב"נ:
 עד למזבח - איסור טומאה חמור - לכן הכהנים נטמאו בשבילו.
 בשאר העזרה - איסור טומאה קל - ולכן הכהנים לא נטמאו שם.
ר' עקיבא:
 עד המזבח - לויים לא יכולים להכנס - ולכן הכהנים חייבים להיטמא.
 בשאר העזרה - לויים יכולים להיכנס - ולכן עדיף שהלויים ייטמאו.

ר' יוסי: כלי חרס טמא - לא יכול להיות אב הטומאה - ולכן המכניסו למקדש - פטור.
שמואל: שרץ - אין לו טהרה במקוה - ולכן המכניסו למקדש - פטור.
בהתחלה: הגמרא תלתה את מח' התנאים במשנתנו בשיטת שמואל.
למסקנה: כל התנאים חולקים על שמואל!!!

הערות:

1. כשכולם באותה דרגת טהרה כולם מודים שכהן קודם ללוי ולוי קודם לישראל.

2. כהן בעל מום וכהן טמא:

רב: עדיף טמא (שהרי טומאה הותרה בציבור).
ר' אלעזר: עדיף בעל מום (שהותר באכילת קדשים).

לכולם מותר להיכנס להיכל כדי לבנות, לתקן או להוציא את הטומאה.

מהם סדרי העדיפויות:

ברייתא א': עדיף ישראל טהור על פני כהן טמא.

ברייתא ב': עדיף כהן טמא על פני ישראל טהור.

ציטוט מהמשנה

ר"ש:

1. כשהתירו חכמים התירו לך משלך.

2. מה שהתירו במקש התירו משום שבות.

מה ר"ש מחדש

1. לאדם שיצא מהתחום עד 15 אמה מותר לחזור - כיוון שכשמודדים את התחום מורידים 15 אמה טווח ביטחון.

2. התירו במקדש לענוב מיתר של כינור שפקע ולא לקשור אותו - כיוון שמתירים במקדש רק איסורי דרבנן (עניבה) ולא איסורי תורה (קשר רגל).